

नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या परिसरातील
अपघातप्रवण क्षेत्रात सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोणातून
उपाययोजना करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्र. संकिर्ण-२०१८/प.क्र.६७५/नवि-२०
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक :- २६.१०.२०१८

प्रस्तावना :-

मा. सर्वोच्च न्यायालयाने याचिका क्र.२९५/२०१२ मध्ये रस्ते सुरक्षेबाबत निर्देश दिलेले आहेत. यासंदर्भात मा. सर्वोच्च न्यायालयाने मा. न्यायमूर्ती श्री. राधाकृष्णन (निवृत्त) यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चस्तरीय समिती गठीत केली आहे. या समितीने रस्ते सुरक्षा संदर्भात शास्त्रीय पध्दतीने अभ्यास करून उपाययोजना सुचविण्यासाठी दिल्ली इंटीग्रेटेड मल्टीमोडल ट्रांसपोर्ट सिस्टम (DIMTS) या संस्थेची उच्चस्तरीय समितीने नियुक्ती केली होती. सदर समितीच्या शिफारशीबाबत शासन स्तरावर झालेल्या बैठकांमध्ये नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या कार्यक्षेत्रातील निश्चित केलेल्या अपघात प्रवण क्षेत्र (Black spot) च्या ठिकाणी अपघात होऊ नये याकरीता प्राधान्याने आवश्यक त्या उपाययोजना करणेबाबत सूचना देणे आवश्यक असल्याचे निर्दर्शनास आले आहे. तसेच रस्ते सुरक्षा विषयक कामकाज प्रभावी व गतिमान होण्याकरीता नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना सूचना निर्गमित करण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक

रस्ते सुरक्षाबाबत शास्त्रीय पध्दतीने अभ्यास करून उपाययोजना सुचविण्यासाठी दिल्ली इंटीग्रेटेड मल्टीमोडल ट्रांसपोर्ट सिस्टम (DIMTS) या संस्थेने विविध शिफारशांच्या अंतर्भाव करून रस्ते सुरक्षा संदर्भात उच्चस्तरीय समितीस अहवाल सादर केला आहे. सदर अहवालातील शिफारशी उच्चस्तरीय समितीने स्विकारल्या असून त्याची अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे. त्या अनुषंगाने नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या परिसरात प्रभावीपणे कार्यवाही होण्याच्या दृष्टिकोनातून खालील प्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

३. महानगरपालिकांसाठीची समिती:-

अ. क्र.	अधिकारी	पदनाम
१.	महानगरपालिका आयुक्त	अध्यक्ष
२.	उप पादेशिक परिवहन अधिकारी	सदस्य
३.	वाहतुक पोलीस उप निरीक्षक	सदस्य
४.	कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग	सदस्य
५.	स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या कार्यक्षेत्रातील अभियांत्रिकी कॉलेजचे प्रतिनिधी	सदस्य
६.	कार्यकारी अभियंता महानगरपालिका	सदस्य सचिव

४. नगरपरिषदा/नगरपंचायतीची समिती:-

अ.क्र.	अधिकारी	पदनाम
१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२.	मुख्याधिकारी	सदस्य
३.	कार्यकारी अभियंता / उप अभियंता (सार्वजनिक बांधकाम विभाग)	सदस्य
४.	उप पादेशिक परिवहन अधिकारी	सदस्य
५.	पोलीस उपनिरीक्षक (वाहतुक)	सदस्य
६.	स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या कार्यक्षेत्रातील अभियांत्रिकी कॉलेजचे प्रतिनिधी	सदस्य
७.	स्थापत्य अभियंता / उप अभियंता (नगरपालिका/नगरपरिषद)	सदस्य सचिव

५. अपघात प्रवण क्षेत्रात सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोनातून समितीने खालील प्रमाणे कार्यवाही करावी:-

१. सदर समितीने सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या धर्तीवर, इंडीयन रोड कॉंग्रेसच्या मानकानुसार अथवा त्रयस्त संस्थेमार्फत नागरी भागातील रस्ते सुरक्षा संदर्भात लेखा अहवाल तयार करावा. नागरी क्षेत्रातील रस्त्यांची सुरक्षेच्या संदर्भात वर्षातून दोनदा पाहणी करावी. तसेच या अहवालातील शिफारशीनुसार आवश्यक त्या उपाययोजना संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने कराव्यात.

२. नागरी भागातील रस्ते सुरक्षा संदर्भात इंडीयन रोड कॉंग्रेसच्या मानकाबाबत स्वतंत्रपणे सूचना निर्गमित करण्यात येतील.

३. रस्ते सुरक्षासंदर्भातील लेखा अहवालाच्या अनुषंगाने करण्यात आलेल्या उपाययोजनांचा नियमित त्रैमासिक आढावा समितीने घेणे आवश्यक राहिल.

४. तसेच समितीने अशा अपघात प्रवण क्षेत्रांची (Black spot) ची पाहणी करून अशा ठिकाणी अपघात होऊ नये या करीता परीणामकारक उपाययोजना करण्याबाबत शिफारशी कराव्यात.

५. अपघात प्रवण क्षेत्र (Black spot) ठिकाणांची दुरुस्ती व तद्अनुषंगीक कामे ही नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी सर्व प्राथम्याने करण्याबाबत कार्यवाही करावी.

१. वरील प्रमाणे कामांची स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या संबंधित विभागामार्फत अंमलबजावणी करावी.

२. सदर सूचनांची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी ही महानगरपालिकांच्या संदर्भात संबंधित महानगरपालिका आयुक्तांची राहिल. तसेच नगरपरिषद / नगरपंचायती संदर्भात संबंधित मुख्याधिकारी यांची राहिल.

६. नगरपालिका/नगरपरिषदा यांचेमार्फत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांना संबंधित नगरपालिका/नगरपरिषद यांच्यामार्फत सादर करण्यात यावा. तसेच महानगरपालिकांबाबतचा अहवाल महानगरपालिकांनी शासनास सादर करावा.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्यांचा संगणक संकेतांक २०१८१०२६१६०१५५४३२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(शं. त्र्य. जाधव)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल महोदयांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. मा. राज्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
४. प्रधान सचिव (नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
५. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
६. प्रधान सचिव, (सार्वजनिक बांधकाम विभाग) (रस्ते), मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रधान सचिव, गृह विकास (परिवहन), मंत्रालय, मुंबई-३२
८. व्यवस्थापकीय संचालक, एम. एम. आर. डी. ए. मुंबई.
९. व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको, नवी मुंबई.
१०. आयुक्त, सर्व महानगरपालिका.
११. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई.
१२. जिल्हाधिकारी (सर्व)
१३. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद / नगरपंचायती सर्व.
१४. निवडनस्ती.